



KONFERENCJA
DREWNO
MATERIAŁEM
PRZYSZŁOŚCI

KONFERENCJA „DREWNO MATERIAŁEM PRZYSZŁOŚCI”

Instytut Badawczy Leśnictwa w Sękocinie Starym
8 października 2024 r.

DEKLARACJA WSPÓŁPRACY „DREWNO POLSKIM MATERIAŁEM PRZYSZŁOŚCI”

8 października 2024 r.

Jako Sygnatariusze niniejszej Deklaracji wyrażamy potrzebę oraz wolę odpowiedzialnych działań oraz współpracy w celu popularyzacji i zwiększenia wiedzy na temat drewna jako kluczowego materiału, który już dziś ma, a w przyszłości będzie miał coraz większe znaczenie w tak istotnych dla życia społecznego kwestiach jak:

- przeciwdziałanie zmianom klimatycznym poprzez m.in. zmniejszanie śladu węglowego polskiej gospodarki, w tym wielu gałęzi przemysłu i budownictwa,
- rozwój biogospodarki i gospodarki obiegu zamkniętego,
- tworzenie codziennego otoczenia oraz życia ludzi lepszym, zdrowszym i bliższym natury dzięki częstszemu stosowaniu produktów i technik opartych na surowcu drzewnym jako ekologicznej alternatywie wobec tworzyw sztucznych i surowców pochodzenia kopalnego,
- rozwijanie nowatorskich technologii w oparciu o drewno.

Zgodnie z podpisaną przez 160 krajów Deklaracją Seulską¹ wieńczącą XV Światowy Kongres Leśny w 2022 r., „drewno jest jednym z najstarszych surowców ludzkości, ale przenosi nas w przyszłość – jest odnawialne, nadaje się do recyklingu i jest niezwykle wszechstronne”. Deklaracja Seulska wskazuje, że „aby przekształcić sektor budowlany, zapewnić energię odnawialną i innowacyjne nowe materiały oraz przejść w kierunku biogospodarki o obiegu zamkniętym i neutralności klimatycznej, należy wykorzystać pełny potencjał, produkowanego w sposób zrównoważony i pozyskiwanego legalnie drewna”.

Intencją Sygnatariuszy niniejszej Deklaracji jest, by Polska dołączyła i była jednym z filarów grupy krajów wyznaczających standardy postępu coraz powszechniejszego zastosowania drewna jako materiału najbardziej ekologicznego, przyjaznego ludziom i klimatowi oraz stwarzającego coraz bardziej zaawansowane możliwości technologiczne. Chcemy, by Polska była jednym ze światowych liderów w tym coraz ważniejszym dla globalnej społeczności, gospodarki i szeroko rozumianej cywilizacji obszarze. Łącząc wyjście naprzeciw rosnącemu zapotrzebowaniu na produkty i półprodukty z drewna oraz nowatorskie zastosowanie tego surowca z jego odpowiedzialnym wytwarzaniem i pozyskiwaniem.

Drewno jest surowcem jutra. Unikalny charakter drewna jako surowca i powszechny wzrost popytu na produkty z drewna i drewnopochodne wynika z tego, że odpowiada ono potrzebom ludzi i cywilizacji – ma ujemny ślad węglowy, jest znacznie korzystniejsze dla zdrowia i klimatu niż surowce kopalne i tworzywa sztuczne, ma rosnące zastosowanie zarówno w tradycyjnych branżach, jak budowlana czy meblowa, ale i w nowych, jak przemysł tekstylny, biochemiczny, a nawet obronny.

Jednocześnie wyjątkowość tego surowca polega na jego dużej dostępności i odnawialności - nieporównywalnej z jakimkolwiek innym zasobem, o ile zajmują się tym specjaliści profesjonalnie prowadzący zrównoważoną gospodarkę leśną opartą na jednakowym traktowaniu funkcji przyrodniczej, społecznej i gospodarczej lasów. A z taką sytuacją mamy do czynienia w Polsce, gdzie powierzchnia lasów i wiek drzewostanów systematycznie wzrastają, a sama struktura gatunkowa lasów z dekady na dekadę zmienia się na znacznie korzystniejszą – przede wszystkim z punktu widzenia walki ze zmianami klimatycznymi.

¹ <https://www.fao.org/newsroom/detail/newly-adopted-seoul-forest-declaration-identifies-priority-action-areas/en>

W celu zwiększania świadomości społecznej i wiedzy Polaków na temat drewna jako ekologicznego i odnawialnego materiału, na którego wykorzystanie, zwłaszcza w budownictwie i w produktach o długim cyklu życia jest coraz większe zapotrzebowanie, bo jest to korzystne dla klimatu i zdrowia -Sygnatariusze niniejszego dokumentu deklarują, co następuje:

1. Współpraca stron opierać się będzie na dobrowolnym prowadzeniu kampanii informacyjnych, edukacyjnych i promocyjnych, zarówno wspólnych, jak i indywidualnych.
2. Działania informacyjne, edukacyjne i promocyjne prowadzone indywidualnie przez każdą ze stron w zakresie niniejszej Deklaracji będą – w miarę możliwości – koordynowane.
3. Strony wymieniać będą informacje z zakresu wiedzy o drewnie i jego innowacyjnych zastosowaniach – do wzajemnego i wspólnego wykorzystania w realizacji celów niniejszej Deklaracji.
4. Szczególny nacisk w tych działaniach położony będzie na promocji i wspieraniu wdrożeń innowacyjnych rozwiązań technologicznych sprzyjających ochronie środowiska i klimatu.
5. Rozwiązania sprzyjające ochronie klimatu i środowiska wprowadzać będziemy wewnątrz naszych organizacji.
6. Strony podejmą współpracę z ośrodkami akademickimi i branżowymi szkołami zawodowymi w zakresie edukacji oraz podniesienia świadomości przyszłych pracowników z zakresu wiedzy o wyjątkowych cechach drewna jako surowca.
7. Podejmiemy dialog z administracją publiczną w celu dzielenia się wiedzą i doświadczeniami w kwestiach wynikających z roli drewna w ochronie klimatu i środowiska oraz rozwoju nowych technologii związanych z drewnem, a także wspierania przedsiębiorczości i sektorów gospodarki związanych z drewnem.
8. Naważemy kontakt ze środowiskami architektów, projektantów, technologów i designerów w zakresie promocji, edukacji i wspólnego poszukiwania nowych rozwiązań wykorzystania drewna.
9. Działania w celu realizacji niniejszej Deklaracji opierać będziemy o wzajemne zaufanie i zrozumienie, wymianę informacji oraz innowacyjne myślenie.
10. Podstawą naszych działań będzie również dialog i zrównoważony rozwój.

PODSTAWY DEKLARACJI WSPÓŁPRACY – KLUCZOWE INFORMACJE

Drewno – surowiec zrównoważony

Drewno jest w pełni naturalnym i ekologicznym surowcem, mogącym zastąpić większość bardzo energochłonnych materiałów, takich jak np. cement i tworzywa sztuczne. To główny produkt zrównoważonej gospodarki leśnej, powszechnie dostępny i - przede wszystkim - odnawialny. Wytworzone w sposób zrównoważony drewno surowe oraz trwałe materiały i produkty drzewne mają kluczowe znaczenie dla przejścia UE na zrównoważoną gospodarkę neutralną dla klimatu, poprzez magazynowanie w drewnie dwutlenku węgla i zastępowanie nim materiałów kopalnych.

Lasy mają także kluczowe znaczenie dla fizycznego i psychicznego zdrowia oraz dobrostanu ludzi, pomagają w przejściu do modelu gospodarki wolnej od paliw kopalnych i odgrywają ważną rolę w życiu społeczności lokalnych, zwłaszcza na obszarach wiejskich, gdzie stanowią istotne źródło utrzymania².

Zrównoważona produkcja i konsumpcja

Zrównoważona produkcja i wykorzystanie drewna promuje ochronę lasów, zwiększa wartość lasów i łagodzi zmiany klimatyczne, a budowanie i życie w otoczeniu produktów z drewna odpowiada na zwiększone zapotrzebowanie na materiały odnawialne i daje impuls do ekologicznej odnowy społeczeństwa. Wyprodukowane w sposób zrównoważony drewno ma wiele zastosowań, w tym w budownictwie, meblach, opakowaniach, energii odnawialnej, biomateriałach do odzieży i biochemii³.

² Rezolucja Parlamentu Europejskiego z 13 września 2022 r. w sprawie nowej strategii leśnej UE 2030 – zrównoważona gospodarka leśna w Europie (2022/2016(INI))

³ Ministerial Call on Sustainable Wood, XV World Forestry Congress

Gospodarka leśna i polskie zasoby leśne

Polskie zasoby leśne należą do jednych z największych w Unii Europejskiej. W 2021 r. zajmowaliśmy pod tym względem 4. miejsce (z zapasem wynoszącym 2678 mln m³ drewna bez kory)⁴. W samych Lasach Państwowych zasoby leśne wzrosły w ostatnim 30-leciu o ponad 60%, i to pomimo zwiększenia pozyskania drewna o 112% w analogicznym okresie⁵.

Polskie drewno jest naszym największym zasobem naturalnym i powinno być uznane za materiał strategiczny, a wywóz nieprzetworzonego surowca drzewnego poza granice Unii Europejskiej powinien zostać ograniczony.

Nowe zasady sprzedaży drewna w Lasach Państwowych promują lokalny przerób surowca i zmniejszenie śladu węglowego w jego logistyce.

Niezależne międzynarodowe systemy certyfikacji zrównoważonej gospodarki leśnej, takie jak FSC i PEFC, którymi objęte są (jednym lub dwoma) prawie wszystkie lasy w zarządzie Lasów Państwowych, są potwierdzeniem zrównoważonego procesu produkcji drewna.

Znaczenie drewna w dokumentach strategicznych UE

Zgodnie z „Nową Strategią Leśną UE 2030”⁶ lasy i sektor leśno-drzewny zapewniają liczne funkcje i korzyści społeczno-gospodarcze, w tym dodatkowe miejsca pracy i możliwości rozwoju na obszarach wiejskich, oraz funkcje rekreacyjne, które przyczyniają się do poprawy zdrowia fizycznego i psychicznego obywateli.

Znaczenie przemysłu drzewnego

Sektor leśno-drzewny jest ważną częścią polskiej gospodarki. Wypracowuje on 2,7% jej wartości dodanej brutto⁷. W działach gospodarki narodowej związanych z leśnictwem i wykorzystaniem drewna zatrudnionych było w 2022 r. prawie 460 tys. osób, co stanowiło 3% ogółu zatrudnionych⁸.

Według badaczy, którzy prześledzili wpływy leśnictwa i drzewnictwa w innych sektorach gospodarek europejskich (bezpośrednie, pośrednie i indukowane), sektor leśno-drzewny odpowiada nawet za 8,4% polskiego PKB i ponad 10% zatrudnienia⁹.

Przemysły drzewny, papierniczy i meblarski należą do liderów polskiego eksportu. Ich łączny udział wartościowy stanowi 7,5%¹⁰. Branża meblarska zajmuje przy tym pierwsze, a branża drzewna drugie miejsce w eksporcie wśród krajów UE. W poszczególnych segmentach jesteśmy na pierwszym miejscu w UE w eksporcie podłóg gotowych, okien i drzwi, palet oraz mebli¹¹.

Pozyskanie drewna w Polsce jest możliwe dzięki pracy zakładów usług leśnych i 50 tys. ich pracowników¹².

Nauka i badania

Bardzo cenny wkład w rozwój leśnictwa i drzewnictwa w Polsce wnosili i wnoszą przedstawiciele nauk leśnych. Dalszy intensywny rozwój tych dziedzin nauki jest konieczny m.in. ze względu na szybko postępujące zmiany klimatyczne, które zwiększają śmiertelność drzew w polskich lasach, a przejście na biogospodarkę obiegu zamkniętego zmienia zakresy zastosowania drewna.

⁴ Źródło - Eurostat

⁵ Las w liczbach. CILP Warszawa 2024

⁶ komunikat Komisji z 16 lipca 2021 r. pt. „Nowa strategia leśna UE 2030” (COM(2021)0572)

⁷ Analiza scenariuszowa wpływu ograniczenia możliwości pozyskania surowca drzewnego przez Lasy Państwowe na sytuację społeczno-ekonomiczną w Polsce, Deloitte 2021 r.

⁸ GUS, Rocznik Statystyczny Pracy 2023

⁹ The Economic Impact of the Forestry and Wood Industry in Europe in terms of the Bioeconomy, 2023, Econmove GmbH, Economica GmbH

¹⁰ GUS, Rocznik Statystyczny Handlu Zagranicznego 2023

¹¹ Branża drzewno-meblarska w wymagającym otoczeniu rynkowym. Bieżące trendy i perspektywy rozwojowe. PKO SA 2023

¹² Las w liczbach. CILP Warszawa 2024

Sygnatariusze deklaracji:

Marcin Kłob

Lasy Państwowe

Janina

Polskie Towarzystwo Leśne

Krzysztof Kuczyński

Stowarzyszenie Inżynierów i Techników Leśnictwa i Drzewnictwa

Stanisław Jartogosz

Związek Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej

Janusz Jankowski

Stowarzyszenie Papierników Polskich

Grzegorz Kozłowski

Ogólnopolska Izba Gospodarcza Producentów Mebli

Janusz Kozłowski

Stowarzyszenie Producentów Płyt Drewnopochodnych w Polsce

Piotr Korzeniowski

Polska Izba Gospodarcza Przemysłu Drzewnego

Janina

Związek Polskie Okna i Drzwi

Stowarzyszenie Ciepłota

Polski Komitet Narodowy EPAL

Zup i hote w/11/12

Zrzeszenie Producentów Palet i Innych WYROBÓW z Drewna

Roman Wójcik

Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego

Stanisław Dąbrowski

Instytut Badawczy Leśnictwa

Marek Beska

Stowarzyszenie Energooszczędne Domy Gotowe

Paweł Witowski

Polski Związek Pracodawców Leśnych

Tadeusz Ignaciuk

Elektronicznie podpisany przez Tadeusz Ignaciuk
Data: 2024.10.10 13:49:39 +02'00'

Stowarzyszenie Przedsiębiorców Leśnych

Zetrowa

PEFC Polska

Marek Nowak

Forum Holzbau Polska



PODPIS ZAUFANY
PIOTR STANISŁAW MEDERSKI
11.10.2024 11:36:59 [GMT+2]
Dokument podpisany elektronicznie podpisem zaufanym

Wydział Leśny i Technologii Drewna Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu



Signed by /
Podpisano przez:
Jarosław
Franciszek Socha
Date / Data:
2024-10-11 07:29

Wydział Leśny Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie

Signature Not Verified
Dokument podpisany przez Zygmunt
Stanula
Data: 2024.10.14.12:52:01 CEST

Ogólnopolskie Stowarzyszenie Producentów Programu Ogrodowego

Kinga Czarukowska

Stowarzyszenie Przemysłu Tartaczno

Wojciech Motka

Stowarzyszenie Dom Drewniany

Piotr Batura
PREZES
Ogólnopolskiego Stowarzyszenia
„KOMINKI I PIECE”
Piotr Batura

SKARBNIK
Paula Węgrzyn

Ogólnopolskie Stowarzyszenie „Kominki i Piece”

Ogólnopolskie Stowarzyszenie
„KOMINKI I PIECE”
63-760 Zduny, Rynek 2
NIP: 585-14-01-144, REGON: 142671192